

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název a registrační číslo projektu:

CZ.1.07/1.5.00/34.0498 OA Přerov – Peníze středním školám

Číslo a název oblasti podpory:

1.5 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách

Realizace projektu:

02. 07. 2012 – 01. 07. 2014

Autor:	Ing. Vladimíra Trnčáková
Období vytváření výukového materiálu:	02. 07. 2012 - 31. 12. 2012
Ročník:	4.
Tematická oblast, předmět (klíčová slova):	Fiktivní firma
Způsob použití výukového materiálu ve výuce:	Žáci získají základní informace, jak se mají řečnický připravit k prezentaci. V prezentaci jsou uvedeny ukázky artikulačních cvičení a jazykolamů. Na konci prezentace je úkol, se kterým žáci samostatně pracují.

Prezentace FIF

Příprava prezentace - řečnická příprava

Ing. Vladimíra Trnčáková

Příprava vlastní prezentace

Osnova:

1. Příprava prezentace
2. Řečnické nešvary
3. Jak se jich zbavit
4. Artikulační cvičení, jazykolamy
5. Úkol

Příprava prezentace

- **Čeští „prezentátoři“ obvykle velmi podceňují přípravu, a především pak zkoušku nanečisto. V důsledku toho se často díváme na špatně připravené prezentace a řečníky, kteří přetahují vyhrazený časový limit.**
- **Podle mého názoru je to projev jisté neúcty k publiku a jeho času.**

Uvědomit si své publikum

- Prezentátor si především musí uvědomit, jestli bude hovořit k odborníkům nebo laikům, jaký jazyk nebo informační hloubku zvolí.
- **Všechno spočívá v dobré přípravě a zkoušení.**
- **V dobré prezentaci musí hrát prezentátor první housle.**
- Slidy jsou pouze podpůrným médiem a jako takové mají řečníka doprovázet.

Řečnické nešvary (paraziti, vycpávky)

- **Malý slovníček slovních parazitů**

eee – jakoby – vlastně – prostě – žejo – čiže – takže
– jaksi – tedy – normálně – prakticky – pakliže –
řeknu vám to takhle

Jak se zbavit parazitních výrazů

- **Slovní paraziti při prezentacích působí dost rušivě.** Pokud se příliš často opakují, pak na sebe strhávají značnou část pozornosti posluchačů.
V extrémních případech se publikum není schopno soustředit na nic jiného.
- Setkali jste se s prezentátory, kteří svou prezentaci otevírají okřídlenou větou „*Takže dobrý den.*“

Jak se jich zbavit?

- **Uvědomte si svůj problém** - měli byste se také sami při mluvení kriticky poslouchat a natáčet se.
- **Sepište si vycpávková slovíčka, která používáte** - většinu výrazů (eee) je třeba odstranit zcela, k jiným je možné alespoň najít synonyma.

Vycpávkových výrazů se nezbavíte okamžitě.

Důležité je, začít si jejich používání uvědomovat bezprostředně poté, co zazní. **Může Vám pomoci, když si k nežádoucímu slovíčku vybudujete averzi.**

Jak se jich zbavit?

- **Uvědomte si slovní parazity hned po vyslovení.**
- Cílovým stavem je situace, kdy si parazitní výraz uvědomíte ještě předtím, než Vám vyjde z úst.
- **Specifické příklady**
- Pokud kupříkladu máte potíže s výše uvedeným pozdravem „*Takže dobrý den*“, pak si před nádechem uvědomte, že chcete říct jen „*Dobrá den, dámy a pánové*“ nebo si **místo *takže* vložte jiné slovo** – např. „*Příjemný dobrý den, dámy a pánové*“.

Jak se jich zbavit?

- **Získejte čas na přemýšlení jinak**
- Vycpávková slova prezentátorovi pomáhají získat čas na formulaci další myšlenky. Proto není překvapivé, že se jich můžete efektivně zbavit i dobrou přípravou.
- **Naučte se rovněž využívat pauzy v řeči.** Namísto mluvení při přemýšlení jednoduše mlčte.
- Mějte k dispozici sklenici s vodou. **Napitím jednak osvěžíte hlasivky a jednak získáte i čas.**

Jak se před prezentací správně rozmluvit?

- **Prezentátor je v první řadě řečník**, a proto by měl dbát na správný mluvený projev. Jak se správně rozdáchat?
- **Základním předpokladem** kvalitního mluveného projevu je **dobré psychické rozpoložení prezentátora**. Nežádoucí nervozita totiž může mít rozličné nežádoucí projevy od sucha v ústech, přes knedlík v krku či chvění hlasu až po jeho úplné selhávání. **Zbavení se trémy** je proto prvním krokem k dobrému hlasovému projevu.

Rozdýchání Vás pomůže i s trémou

- **Abyste se zbavili trémy**, je zapotřebí ovládnout vlastní dech. Pokud dokážete svůj dech prohloubit a uklidnit.
- Vaše nervozita poklesne, **rozdýcháte-li se na dlouhé hlásky *ó, á, é, í* nebo *sssss*** – cílem tohoto cvičení je co nejdéle udržet výdechový proud. V plicích při běžném mluvení zůstává rezervní vzduch. Při rozdýchání je vhodné i tuto rezervní zásobu vydechnout a znovu se několikrát zhluboka nadechnout.

Čtěte na jeden nádech

- *Uděláme to v pondělí.*
Neuděláme-li to v pondělí, uděláme to v úterý.
Neuděláme-li to v pondělí ani v úterý, uděláme to ve středu.
Neuděláme-li to v pondělí, úterý ani ve středu, uděláme to ve čtvrtek.
Neuděláme-li to v pondělí, úterý, ve středu ani ve čtvrtek, uděláme to v pátek.
Neuděláme-li to v pondělí, úterý, ve středu, ve čtvrtek ani v pátek, uděláme to v sobotu.
Neuděláme-li to v pondělí, úterý, ve středu, ve čtvrtek, v pátek ani v sobotu, uděláme to v neděli.
Neuděláme-li to v pondělí, úterý, ve středu, ve čtvrtek, v pátek, v sobotu ani v neděli, neuděláme to celý týden.

Artikulační cvičení

- **Kromě rozdýchání je důležité se také rozmluvit –** tedy přivést do pohotovosti artikulační aparát. Tím by se řečník měl zbavit breptání, přeřeků a dalších obdobných potíží. Zkuste vyslovovat větu „*Míni méně Máňa, vůní voní vání.*“ nebo se můžete rozmlouvat se za pomoci magického „*ouvexu*“. Zkuste si schválně s přehnanou výslovností pomalu několikrát říct „*ouvex*“ nebo jeho varianty „*zouvex*“ „*mouvex*“ „*louvex*“. Svaly potřebné k artikulaci by se měly pořádně protáhnout.

Jazykolamy

- Mezi artikulační cvičení patří i rozličné jazykolamy.
- *Zaželezilo-li se železo, či nezaželezilo-li se železo.*
- *Roli lorda Rolfa hrál Vladimír Leraus.*
- *Čistý s Čistou čistili činčilový čepec.*
- *Tvrdíš, že sis přiskřípl prsty mezi dvířka skříně.*
- *Neznepokojujte se meteorologickými proroctvími.*
- *Řapík řebříčku řízl Řinu do prstu.*
- Zkuste je nejprve vyslovovat pomalu a pak postupně zrychlujte.

Pečujte o svůj hlas dlouhodobě

- Většina z nás se stará o svůj zevnějšek - dlouhodobě a cílevědomě. **Často ale zapomínáme na to, že i o hlas je potřeba pečovat.** Herec pan Jan Přeučil nabádá své posluchače, aby po ránu nebo před prezentací hlasivky rozvibrovali lehkým brumendem.
- Zhluboka se nadechněte a s výdechem vyslovte „*hmmmmmm*“, „*hammmmmmm*“ nebo „*ómmmmmm*“. Snažte se o co nejdelší výdech.

Úkol

- Požádejte spolužáka, aby Vás natočil při Vaší prezentaci na Vámi zvolené téma o délce 3 minuty.

Použité zdroje:

- HRKAL, Marek. *Před prezentací se věnujte zkoušení* [online]. [cit. 3.12.2012]. Dostupný na WWW: <http://odprezentuj.cz/clanky/pred-prezentaci-se-venu-jte-zkouseni> .
- HRKAL, Marek. *Jak se před prezentací správně rozmluvit?* [online]. [cit. 3.12.2012]. Dostupný na WWW: <http://odprezentuj.cz/clanky/jak-se-pred-prezentaci-spravne-rozmluvit>

Děkuji za pozornost

